

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií
PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): **Aneta Kuchařová**

Název práce: **Vliv Henryho Kissingera na sblížení USA s Čínou**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Jana Sehnálková

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Aneta Kuchařová ve své práci zkoumá roli Henryho Kissingera v procesu sblížení USA s Čínou na přelomu 60. a 70. let. Ve své analýze chce dokázat hypotézu, že „Henry Kissinger měl velký vliv na usmíření obou zemí a jeho osobnost v celém procesu hrála významnou roli, díky které se podařilo usmíření uskutečnit bez větších problémů a s úspěchem.“ Autorka klade velký důraz na analýzu vztahu prezidenta Nixona a Henryho Kissingera a dochází k závěru, že myšlenka na sblížení s Čínou byla z počátku spíše Nixonovou iniciativou, Kissinger však velmi rychle pochopil, že tzv. trojúhelníková diplomacie představuje pro USA velký potenciál. Dále pak popisuje mechanismus vyjednávání s ČLR – nejprve přes prostředníky, kde vyzdvihuje roli Nikolae Ceaucesca a pákistánského prezidenta Chána, kteří v naprosté tajnosti vytvořili komunikační kanál k čínskému vedení. Následuje popis tajné návštěvy Henryho Kissingera v Číně a dojednávání podmínek návštěvy prezidenta Nixona v Pekingu, která vyvrcholila podepsáním Šanghajského komuniké.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Ačkoliv normalizaci vztahů USA s ČLR byly věnovány mnohé studie a nejedná se o nijak neprobádané téma, autorka sepsala kvalitní text, který vychází z množství primárních a sekundárních zdrojů. Lze ocenit především práci s primárními dokumenty z National Security Archive, které odrážejí dobové uvažování o geopolitické situaci a diskusi o dopadech normalizace. Práce je napsána srozumitelně, logicky, chybí jí ale teoretické a metodologické ukotvení. Autorka věnuje velkou pozornost dynamice vztahu mezi prezidentem Nixonem a jeho poradcem pro národní bezpečnost Henry Kissingerem. Všimá si jejich osobních vlastností stejně jako role byrokratického aparátu, s kterým museli oba pracovat a který se naučili obcházet. Pohled hlavních aktérů by možná bylo vhodné obohatit o další pohledy např. z diplomatické korespondence, která je již dnes k dispozici online (FRUS). Poznámkový aparát je dostatečný, autorka mezi užité prameny zařadila práce předních amerických odborníků na čínsko-americké vztahy.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po jazykové a formální stránce je práce na velmi dobré úrovni. Osobně bych doporučila jen doplnit odkazy na základní literaturu v části práce, kde autorka popisuje hlavní prameny. K poznámkovému aparátu, který je zpracován pečlivě, bych měla jen jednu výhradu - v pozn. č. 20, 23 a 25 není jasné, z jakého zdroje autorka vychází. Odkazuje zde totiž na National Security Council v období G. W. Bushe, ačkoliv píše o Nixonovi a Kissingerovi. Jedná se snad o nějaký historický přehled?

Autorka popisuje Nixonův a Kissingerův „Grand Design“ jako jejich novou doktrínu (s. 8), význam tohoto slovního spojení je však mnohem širší. Drobnou poznámku bych měla k některým překladům: Kuomintang se obecně překládá jako Nacionalistická strana, ne jako Národní strana (s. 13). Domnívám se, že přeložit pozici Secretary of Navy jako “tajemníka námořnictva” není přesné. Vzhledem, že český ekvivalent této pozice neexistuje, lze Secretary of Navy přeložit jako “náměstek ministra obrany pro námořnictvo”, příp. vrchní velitel vojenského námořnictva USA.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Práce Anety Kuchařové představuje ministudii role Bílého domu v zahraniční politice během administrativy prezidenta Nixona. Ačkoliv si autorka klade v úvodu za cíl soustředit se především na analýzu vlivu Henryho Kissingera na proces sbližování s ČLR, v druhé části práce spíše sklouzává k popisu procesu vzájemného americko-čínského sbližování. To jistě není nezajímavé, ale autorka se tím částečně odklání od původního záměru práce. Je také škoda, že svou práci ukončuje podepsáním Šanghajského komuniké v roce 1972. Domnívám se, že by bylo jistě pozoruhodné dále analyzovat, jak své kroky v čínsko-amerických vztazích Nixon společně s Kissingerem hodnotili, jaké měli další cíle a plány.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- Proč Ministerstvo zahraničních věcí USA navrhovalo mnohem pomalejší postup normalizace?
- Jakou motivaci měly zprostředkovatelé, tedy Rumunsko, Pákistán a Francie, ke zprostředkování kontaktů. Co z toho tyto země získaly?
- Po navázání neoficiálních styků s Pekingem, o jakých dalších krocích Nixon s Kissingerem uvažovali? Jak chtěli dále využít potenciálu trojúhelníkové diplomacie?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práce Anety Kuchařové vyhovuje požadavkům kladeným na bakalářské práce. Proto ji doporučuji k obhajobě s výslednou známkou **velmi dobře**.

Datum: 6. června 2015

Podpis: Jana Sehnálková

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.